

Der er på den ene side risiko for, at der udløses en negativ spiral, hvor øget usikkerhed medfører tilbageholdenhed med investeringer og køb af større forbrugsgoder, hvilket kan føre til afskedigelser og yderligere fald i den indenlandske efterspørgsel, så tillid og beskæftigelse mv. reduceres yderligere, jf. figur 2. Der er derfor også ekstraordinær stor usikkerhed om præcist, hvor kraftigt og hvornår den økonomiske politik vil virke.

På den anden side er lyspunkterne i den nuværende situation lavere oliepriser og inflation, samt især lavere rente. Desuden kan en afklaring af den udenrigspolitiske situation reducere usikkerheden og føre til en opadgående korrektion af både forbrugs- og investeringsaktivitet.

Et af flere usikkerhedsmomenter ved prognosen er, hvordan og i hvilket omfang usikkerheden omkring den økonomiske situation forplanter sig til forbrugere og virksomheder ud over, hvad de mere velkendte økonomiske sammenhænge tilsiger. Som nævnt kan denne usikkerhed vise sig både at være større og mindre end forudsat i skønnene for den internationale økonomi.

I boks 1 er illustreret konsekvenserne af ændrede forudsætninger vedrørende usikkerhedens betydning for investerings- og forbrugskvoten.

### Boks 1. Usikkerhedens betydning for aktiviteten

De nuværende skøn for den internationale økonomi, som er gengivet i tabel 2, bygger på en forudsætning om, at investerings- og forbrugskvoterne falder som følge af den øgede usikkerhed. Den usikkerhed, der er indbygget i prognosen, svarer isoleret set til, at forbrugs- og investeringsvæksten i 2002 bliver ca. ½ pct. mindre end i et forløb uden usikkerhed. I tabel a er vist, hvordan væksts-kønnene er påvirket af den usikkerhed om forbrug og investeringer, som knytter sig specifikt til terrorangrebet. Fx. fremgår det, at skønnet for BNP-væksten for 2002 i USA i forhold til prognosen vil blive 0,4 pct.point lavere, hvis den usikkerhed, der forplanter sig til privatforbrug og investeringer, bliver dobbelt så stor.

**Tabel a Konsekvenser for BNP-væksten i USA, EU og Danmark i 2002 under forskellige antagelser vedrørende investerings- og forbrugskvotens bidrag til BNP-væksten i USA som følge af terrorangrebet**

	Ingen usikkerheds-effekt af terrorangrebet	Usikkerhedseffekt som forudsat i prognosen	Dobbelt så stor usikkerhedseffekt
USA	1,9	1,5	1,1
EU	2,2	2,0	1,8
Danmark	1,8	1,7	1,6

### USA

Allerede inden terrorangrebet havde amerikansk økonomi bevæget sig fra høj til lav vækst, og den amerikanske økonomi bevægede sig på randen af en recession (dvs. negativ vækst i 2 kvartaler). Hertil kom, at vurderingerne af det langsigtede vækstpotentiale blev nedjusteret i løbet af sommeren 2001. Allerede inden terrorangrebet var udsigterne for den amerikanske økonomi derfor forværret, og der var større usikkerhed om, hvor stort væksttilbageslaget ville blive, og hvor lang tid det ville vare. Der ventes at være nogen ledig kapacitet i den amerikanske økonomi i 2002.

For at sikre en ikke alt for brat tilpasning er der igennem 2001 gennemført betydelige lempelser af både finans- og pengepolitikken. De stimulerende effekter heraf forventes at indtræffe fra slutningen af 2001 og gennem 2002.

I løbet af de seneste par måneder har den ventede vending i tillidsindikatorerne ikke vist sig. Ligeledes har aktiekurserne overvejende vist en faldende tendens. Størrelsen af nedjusteringerne på de